

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **nezl. T. F. P.**, zastoupený zákonnou zástupkyní PhDr. H. P., proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 529/7, Praha, o žalobě před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2018, č. j. 3 A 146/2018 - 28,

t a k t o :

- I.** Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II.** Kasační stížnost **se odmítá**.
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce prostřednictvím své zákonné zástupkyně podal dne 20. 5. 2018 u Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného v souvislosti s žádostí zákonné zástupkyně žalobce ze dne 15. 9. 2017 o částečné uvolnění žáka z vyučování předmětu estetická výchova výtvarná. Žalobce současně požádal o přiznání osvobození od soudních poplatků z důvodu majetkové situace a ustanovení zástupce z řad advokátů. K žalobě žalobce připojil listiny k doložení svých majetkových poměrů.

[2] Městský soud v záhlaví označeným usnesením nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků (výrok I.), zamítl žalobcovu žádost o ustanovení zástupce (výrok II) a vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 2.000 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto usnesení (výrok III.). V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že mu žalobce a jeho zákonná zástupkyně neposkytli úplné informace a důkazy o své finanční situaci, a proto není na místě žalobci přiznat dobrodíní institutu plného osvobození od soudních poplatků. Městský soud zdůraznil, že i pro částečné osvobození od soudních poplatků musí účastník doložit, že nemá dostatečné prostředky a jeho návrh nesmí být zjevně neúspěšný. Městský soud nemohl v tomto případě zvažovat ani částečné osvobození od soudních poplatků, neboť nebylo možno určit (z důvodu nedostatečnosti podkladů obsažených ve spise) míru, v jaké by měl žalobce být od soudních poplatků osvobozen. Jelikož žalobce nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, městský soud rovněž zamítl návrh žalobce, aby mu byl pro řízení ustanoven zástupce.

[3] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž uvedl, že městský soud si měl především ujasnit v rámci posouzení „zřejmé bezúspěšnosti návrhu“, zda je vůbec dána jeho kompetence v dané věci, neboť z rozhodovací činnosti Krajského soudu v Ostravě v mezidobí vydané lze usuzovat, že vůbec není dána pravomoc soudu věc stěžovatele posoudit a žaloba tedy podle stěžovatele měla být odmítnuta pro zřejmě bezúspěšné uplatnění práva, aniž by městský soud zkoumal majetkové poměry stěžovatele. Stěžovatel současně požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů, který by jeho kasační stížnost kvalifikovaně doplnil.

[4] Ve vztahu k návrhu na ustanovení zástupce Nejvyšší správní soud uvádí, že podle § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), může předseda senátu navrhopatel (zde stěžovatel), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát. Z citace uvedeného ustanovení tedy vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů.

[5] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval podmínkou nezbytnosti zástupce k ochraně práv stěžovatele. Jak mimo jiné plyne z usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, č. 3271/2015 Sb. NSS, kasační stížnost směřující proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce tvoří výjimku z povinného zastoupení podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Zákonný požadavek na zastoupení stěžovatele advokátem v řízení před Nejvyšším správním soudem tedy v nyní projednávané věci není dán.

[6] K posouzení podmínky nezbytnosti ustanovení zástupce k ochraně práv stěžovatele je třeba přihlížet k charakteru projednávané věci, k osobnostním poměrům žalující osoby, k úrovni kasační stížnosti, žaloby a případně dalších podání, z nichž lze dovodit úroveň povědomí žalobce o jeho právech v soudním procesu a vůbec právních poměrech v České republice, a také i k tomu, zda je účastník řízení českým občanem a ovládá český jazyk (srov. obdobně např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2003, č. j. 1 Azs 5/2003 - 46, č. 108/2004 Sb., a ze dne 26. 2. 2004, č. j. 6 Azs 19/2003 - 45, č. 492/2005 Sb. NSS). Tato kritéria jsou bezpochyby aplikovatelná i na posouzení nutnosti zastoupení v případě kasační stížnosti, u níž není zastoupení povinné.

[7] V posuzované věci se jedná o kasační stížnost proti usnesení městského soudu o neosvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce. Z obsahu kasační stížnosti přitom vyplývá, že stěžovatel nečiní sporným žádný z výroků napadeného usnesení a napadá toliko odůvodnění městského soudu v tom směru, že místo majetkových poměrů stěžovatele (podmínky osvědčení nedostatečných prostředků) se měl městský soud zabývat otázkou zjevné neúspěšnosti návrhu, a to do té míry, že měl podle stěžovatele žalobu odmítnout pro zjevně bezúspěšné uplatnění práva. Stěžovatel se ve své podstatě domáhá vydání ještě nepříznivějšího rozhodnutí, než k jakému dospěl městský soud, a jeho kasační stížnost míří toliko proti důvodům rozhodnutí soudu.

[8] Nejvyšší správní soud nadto uvádí, že spor o (ne)doložení aktuálních majetkových poměrů nepředstavuje otázku právně složitou. K vyložení důvodů, pro které stěžovatel shledává závěry krajského soudu vadnými, není nezbytně nutné zastoupení advokátem. Stěžovatel je zastoupen zákonnou zástupkyní (svou matkou), která je českou občankou a ovládá český jazyk. Nejvyššímu správnímu soudu je známo z dalších řízení vedených před zdejším soudem,

že zákonná zástupkyně stěžovatele jej zastupovala i v jiných věcech procesního charakteru (např. v případě vznášení námitek podjatosti v řízeních vedených pod sp. zn. Nao 174/2018 a sp. zn. Nao 175/2018). Sama zákonná zástupkyně stěžovatele přitom vystupuje jako účastnice v řadě dalších soudních řízení, v nichž mj. brojí proti totožným procesním rozhodnutím jako v nyní projednávané věci a rovněž jí v těchto věcech nebyl ustanoven zástupce. Z podání zákonné zástupkyně stěžovatele v dané věci je evidentní, že má pro věc dostatečné základní právní povědomí. Nejvyšší správní soud proto v projednávané věci neshledal důvody svědčící tomu, že by zde bylo ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele.

[9] Podle § 104 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), je kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo *proti důvodům rozhodnutí soudu*, nepřipustná.

[10] Jak Nejvyšší správní soud již shora předeslal, z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel nečiní sporným žádný z výroků napadeného usnesení a napadá toliko odůvodnění městského soudu, přičemž se ve své podstatě domáhá vydání ještě nepříznivějšího rozhodnutí, než k jakému dospěl městský soud. Kasační stížnost přitom nevyvolává žádné pochybnosti o tom, z jakých důvodů ji stěžovatel podal, a z jejího obsahu je zcela zjevné, že míří toliko proti důvodům rozhodnutí soudu. Kasační stížnost je proto nepřipustná podle § 104 odst. 2 s. ř. s.

[11] S ohledem na shora uvedené, Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele proti napadenému usnesení odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[12] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu